

Víte, co znamenají zkratky CŠK a KŠK?

Pozornost by měli zbystřit hlavně pracovníci školních knihoven, ať už jsou to profesionální knihovníci nebo pedagogové pověřeni správou školní knihovny. Je všeobecně známo, že školní knihovny hrají nezastupitelnou roli ve vzdělávacím procesu na školách všech úrovní. Podporují čtenářskou a informační gramotnost a mnohé poskytují kromě prostoru pro výuku také zázemí pro relaxaci a scházení se. Na většině škol se o knihovny starají pedagogové, kteří nemají odborné knihovnické vzdělání a potýkají se s nedostatkem času pro výkon této funkce. Centrum pro školní knihovny (dále jen CŠK) a Klub školních knihoven (dále jen KŠK) jim mohou jejich práci velmi usnadnit.

Centrum pro školní knihovny je projektem Pedagogické knihovny J. A. Komenského. Je provozováno formou webových stránek. Praktické informace týkající se školních knihoven zde naleznou ředitelé základních a středních škol, učitelé a pracovníci pověřeni vedením školní knihovny. Web CŠK je tematicky strukturován. Najdete tady například informace týkající se legislativy vztahující se na školní knihovny, práce ve školní knihovně včetně vyučování, vzdělávání knihovníků školních knihoven, metodická podpora aj. Od února 2009 poskytuje Centrum pro školní knihovny službu „Ptejte se CŠK“. Zájemci se mohou ptát na vše, co souvisí s problematikou školních knihoven a na jejich dotazy odpovídají odborní pracovníci. Web CŠK můžete také využít pro propagaci vlastních akcí a zviditelnění své školní knihovny na veřejnosti. Obsahovou náplň tohoto webu zajišťuje Mgr. Radmila Indráková. Podrobnější informace na <http://www.npkk.cz/csk/>.

Klub školních knihoven je odbornou sekcí Svazu knihovníků a informačních pracovníků (SKIP). Byl ustanoven v roce 2003, vznikl za účelem podpory, propagace a zkvalitňování služeb knihoven základních a středních škol. Má svou zakládací listinu obsahující jeho hlavní cíle, která je dostupná na: <http://www.skipcr.cz/odborne-organy/klub-skolnich-knihoven/cile-klubu-skolnich-knihoven>. Na jeho činnosti se dobrovolně podílejí lidé zaměstnaní ve školních knihovnách. V září letošního roku se uskutečnilo setkání, ze kterého vzešla nová pracovní skupina. V současné době klub zastupují: Bc. Romana Rábllová (ZŠ Provaznická, Ostrava-Hrabůvka), Mgr. Ludmila Čumplová (ZŠ Hanspaulka, Praha 6), Mgr. Eva Slavíková (SPŠE a VOŠ, Pardubice) a Edita Vaničková Makosová (Gymnázium Příbram). Na přelomu měsíce října a listopadu byl realizován dotazníkový průzkum, jehož cílem bylo zmapování současného stavu školních knihoven na základních, středních a vyšších školách. O tom, že se lidé neradi účastní dotazníkových průzkumů svědčí rozdíl mezi počtem rozeslaných a počtem vyplněných dotazníků. Z 1500 dotázaných škol jich reagovalo na průzkum pouze 170. Z výsledků vyplývá, že na všech typech škol je knihovna nejvíce využívána z důvodu výpůjček fondu a přístupu na Internet. Co se týče automatizace školních knihoven, vedou střední a vyšší školy, ale ani základní školy nejsou v tomto směru úplně pozadu. Nejvyužívanějšími automatizovanými knihovnickými systémy jsou: modul Knihovna v programu Bakaláři a Clavius. Profesionální knihovníci působí především na středních a vyšších školách, na základních jsou spíše

raritou, školní knihovny zde nejčastěji spravují pedagogové v rámci svého úvazku. Mzdy knihovníků jsou financovány ve většině případů z rozpočtu organizace, avšak často se jedná o nenárokovou složku platu. Objevilo se také financování mzdy z časově omezených grantů. Rovněž na nákup fondu si organizace vyčleňují finance, jelikož jsou nedostačující, snaží se navýšit rozpočet prostřednictvím grantů, darů a výběrem manipulačních poplatků. Co se týká vzdělávání, je největší poptávka po kurzech knihovnického minima, dále pak školení v práci s automatizovanými knihovnickými programy a elektronickými informačními zdroji. Obecně se ve školních knihovnách řeší tyto aktuální problémy: nevyhovující prostory a vybavení, organizace (stavění) fondu, nedostatek financí na nákup knihovního fondu, nezájem o služby knihovny zejména starších žáků, platové zařazení a ohodnocení práce knihovníka, provozní záležitosti aj. Od Centra pro školní knihovny se očekává, že bude přinášet praktické informace týkající se zejména grantových výzev pro školní knihovny, ať už na nákup či provoz školní knihovny, projekty podporující kooperaci mezi školními knihovnami, „slovníček“ základních knihovnických pojmů, novinky z knihovnické legislativy, volnočasové aktivity aj. Zájem o členství či informování o činnosti Klubu školních knihoven má zhruba polovina respondentů.

Touto cestou bychom chtěly poděkovat všem, kteří věnovali svůj čas vyplnění dotazníku. Výsledky nám budou podnětem pro další činnost Klubu školních knihoven.

Autor článku: Bc. Romana Rábllová

Dotazníkový průzkum realizovala pracovní skupina KŠK: Edita Vaníčková Makosová, Bc. Romana Rábllová, Mgr. Eva Slavíková